

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Holyn házhoz kérvén:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőszírok visszaszállítását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ad acta.

Hajdumegye ismeretes, érettlenségtől zöldelő határozatát tárgyalta Nagyvárad város állandó választmányja s napirendre térést javasol a szomszéd megye átirata felett azzal az indoklással, hogy az ügy nem időszerű.

A lényeg, a napirendre térés feltétlenül okos és helyes dolog. A debreceniek homokba dugták a fejüket s onnan kértek kölcsön észet, mikor hirhedt szekularizációs határozatukat meghozták. S nem elégedtek meg azzal a szegénységi bizonyítvánnyal, melyet e határozatban magukról kiállítottak, hanem még elindultak vele dicsekedni s az ország valamennyi törvényhatóságát végig házallák csatlakozás végett. Természetesen alig akadt még vármegye vagy város, mely beugrott volna.

Volt alkalmunk már máskor bőven indokolva kimutatni, milyen meghamisított indokon épült fel, s önmagában véve is mekkora baklövés Hajdu megye határozata. Az ilyen irások legegyszerűbben »ad acta« jelzéssel lehet elintézni.

Indokolás sem kell hozzá. Napirendre térünk fölötte, ad acta tesszük.

Miért? egyszerűen azért, mert nem kívánunk vele foglalkozni. Minden további indokolás teljesen fölösleges.

Nagyvárad város állandó választmányja azonban indokol. Indoka a napirendre térésnek az, hogy a szekularizáció kérdése most nem időszerű.

Ez a kifejezés belemagyarázásokat enged meg, s éppen azért jobb lett volna egyszerűen elhagyni minden indokolást.

Ha most nem időszerű a kérdés, ezt úgy is lehet elcsavarni, hogy Nagyvárad város állandó választmányja, képzel olyan időt, a mikor Hajdúvármegye érettlenségi bizonyítványa időszerű anyaga lehet a érdemleges vitának. Már pedig azt a hazafiatlan, tapintatlan és jogot fejetetejére állító határozatot nem lehet azzal kitüntetni, hogy valamikor bevehetőnek tartsa jóízű ember gyomra. Bele lehet magyarázni, hogy Nagyvárad állandó választmányja helyesli a határozatot, nem kifogásolja az indokolást sem, csak éppen tekintettel erre, meg arra, nem tartja időszerűnek. Ugyan furcsa helyzetbe ke-

rülne az állandó választmány, ha a közgyűlésen jobbról és balról keresztkérdések közé fognák s mindenik párt arra szorítaná, mondja meg őszinén miért nem tartja a kérdést időszerűnek!?

Mirevaló volt ezzel a félremagyarázható indoklással a tiszta javaslatnak zavaros képet adni?

A közgyűlés lesz hivatva az ügyben dönteni. Megvagyunk róla győződve, hogy Nagyvárad város közgyűlése Hajdu vármegyével szemben az ország többi törvényhatóságainak óriási többségéhez fog csatlakozni, a mely többség mind elutasította a békebontó heccelődőkkel való közösséget. Legyen ez az elutasítás nyílt, határozott, úgy hogy minden félremagyarázás ki legyen zárva. Nem kell ehhez sok szóbeszéd, abból csak háborúság ke-rekedik. Két szó elég, a melyben megnyugodhatik mindenki s a mely úgy is elintézi az egésznek az érdemi részét: ad acta.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Töprengés.

Irtá: Biszterszky Kázmérné.

Az ifjúkor tova repült; örömeivel és bánatával, mely itt-ott redőket hagyott hátra. Száguldó paripaként jöttek, gyorsan elsimultak és nyomban a vidámság kedves derűje váltotta fel fogékony lelkünk zsenge életét. Emberekké nőve, akaraterőnk megacélozza képzeletünket és bátran kiállunk a csatáért, merészen szembe nézve az élet nehéz küzdelmeinek. Bánatunk ilyenkor már maradandóbb. El-elátogat hozzánk, mint a kimerült vándor, hogy lelkivilágunk mélyén megpihene, egy-egy barátját vonjon sima, pozsgás arcunkra. A fájdalom is ott székel, ahol az öröm: a szívben. Az utóbbi gyöngé szájakon függ, az előbbi pedig erős gyökérrel fonja át keblünket. Lelkünk érzékenyebbé válik. Ennek kuforrása, szülője, a tapasztalat és a csalódás. Ha végig jártuk életünk Kálváriáját és visszapillantunk örömeinkre és bánatainkra, alig találunk olyan boldog halandót, aki késznek nyilatkoznék arra, hogy életét azzal a csekély örömmel és a busás bánattal újból kezdené. Elől kezdeni a kezdet-kezdetén. Oh! Erre roskadt testünk, sebbekkel bojitott lelkünk képtelen. Néha-néha elmélázunk kicsi, boldog

multunkon. Vissza sirjuk, de hiába. Belekell nyugodnunk sorsunkba.

Életünkben, bármily sivár legyen az, vannak bizonyos pontok, amelyeken lelkünk jóleső érzelmekkel gyakran megpihen. Egy kedves perc, egy feledhetlen pillanat, amely számunkra ragyogott, sőt tündökölt. Annyi üdvöt, annyi boldogságot tartalmazott, hogy napjainkban kész örömezt száraz is oda áldoznánk egy ily percért, vagy pilanatért. Az élet színpadán a nekünk szánt szerepet eljátszottuk. De vajjon ugy-e, a mint azt az élet drámája tőlünk megkövetelt? Mert a vigjáték a fiataloké. Érvényesítettük-e nemesen erőz szívünk és lelkünk teljes tudását? A vagy elhallgattuk belsőnk isteni szikrájának egy-egy magasztos fellobbanását? Beszéltünk, neveltünk, sirtunk jajveszkelve, merő szokásból az alakodáskodónak, a hízogónak, a tettetett szerelem ittasodottnak, hogy félre utamból, mert hazudsz! Tekintélyünk megőrzéséért mi tettünk. Vértünk zakatolt szívünk verése egy-egy kalapácsütésként hangzott. Ezt azonban csak mi hallottuk. Végre, a mikor a függöny legördült és a darab befejezését nyerte, mi összetörve, mint a vihar-szagatta virág álltunk. Tehetlenségünkben megakarjuk állítani az időt, amely megalkuvást nem tűr. Viszi, rohan a csontkezü halál kiszemelt áldozatával. Egy percünk sincs vesztegetni való. Jöjj! és befejeztedek szerepeid. A tomboló közönség pedig ujjat és ujjat kíván látni, talán szebbet, jobbat és merészebb játékos.

Életünk feladata küzdeni és szenvedni, amelyből bő osztályrésze jut édes mindnyájunknak. Az ember az előtte felfakadóban levő örömet eltápossa és folyton-folyvást az elérhetetlen után törekszik. Sokan az igazság magaslátát igyekeznek elérni, annak közelébe jutni, felkapaszkodva, a meredek, vészdelmes utra. Nehány lépés után kísérletük lezuhanással fenyegeti őket.

Nélkülöztek az igazi bátrakat, akik ha kellett, martirokká szegődtek. Ezek már rég porlanak. Az egész világ önző; önmagáért él. Születik, él és meghal. Helyébe jön másik és így tovább a végtelenig. A mit az egyik század tudása, lángelméje megteremt, igazság gyanánt hirdet, azt a másik század megdönti és így egész életünket kétségek között éljük. Hanyat-homlok rohanva igyekeznek az ifjú a dicsőség birodalmába jutni. A halhatatlanok sorába törekszik az agg. Letiporva utjában a gyöngét. Jelszava: előre! Célja, a jövő nemzedék előtt félistenként feltűnni.

A feledés moha pedig hej! de hamar borít be mindent. Legyünk bár erős lélekkel vértelve, testünk gyenge, roskadt és nem marad egyébb egy fájó bucsu pillantásnál, a mikor szemünk örökre zárul. Ezzel elenyészett minden, fény, dicsőség, hírnév. Porból tettünk, porrá leszünk.

Lelkünk nyugalmát semmiféle földi kincs nem pótolhatja. Átéve küzdelmes életünket, megadással várjuk utolsó órákat, amelyben elhangzik végbucunk szeretteinktől, környe-

Téli szükségletek fedezésére

a legolcsóbb bevásárlási forrás

Mezey János és Társa
 fűszer és cseme üzlete

NAGYVÁRAD,
 Szt. László-tér, Takarékpénztár épület.
 Telefon: 249. Telefon: 249.

A kulisszák mögül.

Hét beti külföldi fürdőzés után Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap délután Karlsbadból visszaérkezett a fővárosba. Fogadását Sztérényi József államtitkár több miniszteri főtitkár, országgyűlési képviselő és nagyszámú közönség gyűlt össze a nyugati pályaudvaron. A miniszter a bécsi gyorsvonattal érkezett Budapestre, gróf Benyovszky Sándor országgyűlési képviselő és titkára, dr. Pallay Sándor kíséretében. Amikor 1 óra 40 perckor berobogott a pályaudvarra a gyorsvonat és Kossuth Ferenc megjelent szalonkocsijának ajtajában, az egybegyűlteket lelkes éljenzése fogadta.

A minisztert, aki kitűnő színen van, kellemesen érintette a meleg ováció. Könnyen, minden támogatás nélkül hagyta el szalonkocsiját és elsőnek Sztérényi József államtitkárt üdvözölte. Barátságosan kezet fogott vele, majd sorra kezet szorított Décsey Lajossal, az államvasutak balparti üzletvezetőjével, Szájbély Kálmán miniszteri tanácsossal, Ara Pál miniszteri osztálytanácsossal, Daróczy Rezső állomásfőnökkel, Tornay Géza miniszteri titkárral és Hódy Gyula országgyűlési képviselővel, akikkel néhány percig beszélgetett. Azután Sztérényi József államtitkár kíséretében lakására hajtott.

Kossuth Ferenc hazaérkezésével most már teljes erővel megkezdődnek az immár közel félszázötöd óta húzódó válság megoldására irányuló tárgyalások. A kulisszák mögött ugyan az egész nyáron folytak a tanácskozások és alkudozások, ezeknek eredményeit azonban csak a mostani tárgyalások során fogják a politikai világ számottevő tagjaival közölni. A kulisszák mögött folytatott tanácskozásoknak, amelyekben a mostani vezérek vettek részt, bárha jó távol voltak is egymástól, természetesen az volt az irányelve, hogy a mostani kor-

zetünkől és mindentől, ami lelkünkben maradó nyomot hagyott. Előttünk lebeg egész lelki világunk, a megelégedés, a béke, ha megtudjuk szerezni. Ott lebeg az önmagunkkal való kibeküvés, amely oly édes, oly fontos és magasztos lehet, hogy te gazdag, aki csak pénzt és vagyont szomjaztál, kinyithatod kincses kamráid, oda ajándékozhatod annak csillogó tartalmát és talán jutalmad mégsem lesz oly pazar.

Igaz, hogy agyunkat felszereljük, mint egy gépezetet. Ellátjuk a kellő ismeretekkel. Évekig keresünk, kutatunk, buvárkodunk a tudomány labirintjaiban. Amikor már kezünkben a helyes fonál, amely vezéreline az igaz uton, akkorra napunk lehanyatlak.

Itjkorunkban megfontolhan, komolyan pályát választunk. A jövőt rózsaszínben látjuk és az életet az örömeik kiapadhatlan kuforrásának tartjuk. Pedig életünkben az öröm olyan, mint a gyöngye száron levő lilium, amelyet egy lenge szél játszva letörhet. Uunk göröngyökkel rakott. Testünk belefárad. Ilyenkor megszólal lelkünkben az akaraterő, amely buzdít, kitaratásra ösztönöz és türelemre int. Erre fáradt testünket tovább vonszoljuk. Közbe közbe egy-egy tisztásra érünk, ahol számunkra még rózsák is nyílnak, amelyek üdítő harmatként hatnak reánk. És mi egyre csak haladunk-haladunk elénkbe tűzött célunk irányában. Elpuhult testünk mást akar, de lelkünk, az a nemes erő diadalmaskodik és mi megvagyunk mentve, mert általa életünk, alkonyát boldoggá tettük.

mány egy-két kisebb személyi változástól eltekintve, továbbra is megmaradjon a hatalom birtokában. Ennek a célnak érdekében most a legnagyobb nyomattal igyekeznek a választói reform kérdését az előtérbe szorítani, ezért utazott Sztérényi József egész nyáron ide-oda az egymástól távol pihenő miniszter között.

A tanácskozások eredményét Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter első sorban a függetlenségi párt intéző bizottságával fogja megismertetni, amelyet ebből a célból a legközelebbi napokban ülésre fog összehívni. Az intézőbizottság ülése előtt minisztertanács is lesz, amelyet valószínűleg még ezen a héten, előreláthatólag szerdán vagy csütörtökön fognak megtartani. Ez a minisztertanács már azért is igen jelentős lesz, mivel péntekre gróf Aehrenthal közös miniszteri értekezletet hívott össze a közös költségvetés megállapítására s a magyar kormány álláspontját ezen a minisztertanácson fogják forszírozni.

Wekerle Sándor miniszterelnök tehát pénteken Bécsben lesz, hova a király a morvaországi hadgyakorlatok befejezése után szombaton érkezik meg s így valószínű, hogy a miniszterelnök ez alkalommal több napig marad Bécsben és a közös miniszteri értekezlet után előreláthatólag a király előtt is meg fog jeleni. — Ezután az audiencia után fog eldőlni, hogy a függetlenségi párt intéző bizottsága elé milyen javaslatokat terjeszt Kossuth Ferenc és ennek alapján fog kialakulni a jövő helyzet.

A belügyminiszter az édesapjáról.

Tegnap leplezték le Tisza Dobon idősebb Andrassy Gyula grófnak azt az emlékszóbrát, amelyet annak emlékére állítottak, hogy a volt külügyminiszter, mint az Alsó szabolcsi Tisza Armentesítő Társulatának elnöke nagy darab mocsaras területet tett azon a vidéken termékeny nyé. Az ünnepélyen az Andrassy családon kívül sok politikus és előkelőség jelent meg. Dessewffy Aurél gróf, Darányi Ignác, Mezőssy Béla, Szivák Imre és mások beszéde után Andrassy Gyula is beszélt a banketten. Beszéde kizárólag édesapjával foglalkozott.

— Sokszor láttam később államférfiakat, — mondotta többek között — de mondhatom egyet sem, aki olyan lelkiismeretes, nehezen és kinosan dolgozott volna, mint atyám. Sokszor csodálkoztam, hogy nálánál sokkal gyengébb erők milyen könnyen, mosolyogva viselték azokat a gondokat, amelyek őt majdnem a leroskadásig vitték. Sokszor panaszkodott, hogy nem tud aludni, mikor egy nagy felelősségteljes elhatározásról volt szó. Sokszor mondta, hogy kénytelen a hideg padlóra fektüdni, hogy gondoktól áthévílt testét lehűtse. Érezvén a nagy felelősséget, nem kimélte önmagát, hanem életerejének fogyasztásával szolgálta hazáját. A miniszterséget szolgásguak tekintette csak. Aki látta őt itt Tiszadobon, mikor ujjongva, mint egy iskolásgyerek, ki vizsgáját sikerrel letette, örült annak, hogy a diplomaták, képviselők és zsurnaliszták már kirozni nem fogják, aki látta itt a Tisza szőke hajjai közt élvezetesen fűrödni, látta lovagolni, az tudja csak megítélni, hogy naponként milyen áldozatba került neki a szolgálat, amelyet a hazáért tett. Ezután még többen dicsőítették a nagy államférfiu emléké t

A szegényház létesítése.

Nagyvárad város szegényügyének rendezése most már olyan mederbe jutott, hogy bizhatunk az eredményes megoldásban.

A szegényügyi bizottság tegnapi ülésén megállapodtak abban, hogy minő méretben állítsa fel Nagyvárad város a szegények menházát. Egyelőre 150 szegény elhelyezésére építenek szegényházat, amelyet azután tovább fejlesztenek.

A Rimanóczy Kálmán hagyatékának jövedelméből és egyéb bevételekből ma már olyan tekintélyes összeg áll rendelkezésre, hogy körülbelül 200 szegényt el lehet a szegényházba helyezni, míg más 200 szegénynek havi 6—12 korona segélyt adhat a város.

A szegényház felépítését és berendezését sem akadályozza most már a pénzkérdés, mert a Rimanóczy-hagyatékának múlt évi és ez évi jövedelméből már mintegy 70,000 korona áll rendelkezésre, amely ez év végéig biztosan felemelkedik 80,000-re, amennyi szükséges a menház felépítésére. Minthogy pedig a legjobb esetben is csak a jövő évben építheti fel a város a szegényházat, a jövő évi jövedelméből bőségesen itelik a felszerelés és berendezés.

A szegényügyi bizottság tegnapi ülésén Darvassy Lajos tanácsnok elnöke alatt Kiss Dávid, Gerő Ármán, dr. Mayer László, Altnöder Endre és dr. Cseresnyés Béla jegyző voltak jelen.

Darvassy Lajos elnök jelentést tett, hogy a Rimanóczy hagyatékot már átvette a város; a rendőrség részéről Kemény Ignác tb. alkaptány elkészítette a várostól segélyezett szegények táblázatos kimutatását, amely teljes adatokat szolgáltat a segélyezett szegények életviszonyáról.

Altnöder Endre v. mérnök ezután ismertette a városi mérnöki hivatal javaslatát a szegényalap telkére vonatkozólag. Négy telket hoz a javaslatba: 1. a velencei parton a zsidó templom mögött; 2. a városi szőlőtelepet; 3. az Eprekertet és 4. a 3. vashid mellett keletkező új ház helyek valamelyikét. Legmegfelelőbb azonban s így legmelegebben ajánlja a szőlőtelepen a szegényház felépítését; itt be' terjes műveléssel konyhakertet is művelhetnének a szegényház lakói a ház céljaira. 200 szegény részére 80.000 koronából fel lehetne építeni a szegényházat.

A bizottság első sorban a városi szőlőtelepet, ha itt nem lehetne, másodsorban az Eprekertet ajánlja a szegényház céljaira.

Egyelőre 150 szegényre rendeznék be a szegényházat. Az épületben 15—20 szegény részére szolgáló lakószobák lennének s ezeken kívül a szükséges mellékhelyiségek. Ilyen irányban tesz a bizottság javaslatot a városi tanácshoz.

Ezután a menház évi költségvetését állították össze, mely szerint a bevételek: a Rimanóczy hagyaték jövedelme (35000 K) a város eddigi évenként kiadott 18.000 korona segélyt (18000 korona) koldulás megváltás (5000 kor.) szegényalap bevétele stb. címen évi 63000 korona lenne.

A kiadás 150 szegény eltartása, ruházása,

Értesítés.

Van szerencsénk értesíteni szíves pártfogóinkat, hogy szeptember hó elsejétől angol uri szabó üzletünket Szent János-utca 1. sz. a. megnyitjuk

Szíves pártfogást kérünk

Kiss és Társa

angol uriszabók Nagyváradon.

200 szegény havi 6—12 koronával segélyezése 30 hét éven felüli gyermek neveltetése szintén 63000 koronában állapított meg.

A költségvetést szintén beterjesztik a városi tanácshoz.

Elhatározta még a szegényügyi bizottság, hogy a bejelentési hivatal felállítását megsürgetik a városi tanácsnál, valamint átírják a tanács-hoz hogy a Rimánóczy hagyatékhoz felügyelő-bizottság szervezése iránt tegyen lépéseket s a bizottságba a szegényügyi bizottság is képviselve legyen.

Az ülés végén Gerő Ármin főkapitány felvetette az eszmét, hogy a közeledő télre a szegények részére tüzfűről kellene gondoskodni.

Megbízta az elnököt, hogy a dolgot tanulmányozza.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **Személyi hír.** Boromissza Tibor szatmári megyéspüspök Nagyváradra érkezett s innen a Félixfürdőbe ment ki, ahol két hétig fog tartózkodni.

* **Kossuth Ferenc beteg.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, aki csak most tért vissza karlsbádi utjáról, tegnap ismét beteg lett. A beteg minisztert meglátogatta Müller professzor, aki megállapította, hogy Kossuthnak az izületi baja újult ki, ami a karlsbadi rossz időjárásnak tulajdonítható. A miniszter pár napig fog ágyban maradni. A Bud. Tud. egyszersmint megjegyzi azt is, hogy Kossuth Ferenc az aradi Kossuth-szobor leleplezésén nem fog politikai nyilatkozatot tenni.

* **Justh Gyula Budapesten.** Justh Gyula képviselőházi elnök tegnap este birtokáról Budapestre utazott. Az elnök 19-én részt fog venni az aradi Kossuth szobor leleplezésén.

* **A szekularizáció kérdése a városi közgyűlésen.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának többsége a nyári melegben nagy dolgot akart cselekedni, mikor beugrott Lengyel Imre szabadvérműves táblabíró indítványának, amely nem kevesebbet céloz, mint a katolikus papi vagyon elvételét, a szekularizációt. Azóta szerte járja az országot Hajdúvármegye a választási türelmetlenség jegyében született abszurd határozata és annak eléggé borult indokolása, de bizony nem nagy szerencsével, mert már igen sok törvényhatóság megérdemelt helyére, a lomtárba tette a civisek szörnyszülöttét. Nagyvárad városa is megkapta »Kedves Testvéreink és Atyámfiai!» a határozatot, amelynek pártolását kéri. Az írat és határozat a csütörtöki közgyűlésen kerül Nagyvárad város hatósága elé. A városi tanács, mint állandó választmány tegnap foglalkozott Hajdúvármegye át-

íratával s abban állapodott meg, hogy javasolja a törvényhatóságnak, miszerint térjen napirendre Hajdúvármegye átírata felett, mert a szekularizáció kérdésének felszínre hozását időszertlenül tartja.

* **Kossuthszobor leleplezés Aradon.** Szeptember hó 19-én megy vegbe nagy ünnepek között Kossuth Lajos szobrának leleplezése. Az ünnepségre Nagyvárad városát is meghívta Arad városa. A városi tanács javasolja a csütörtöki közgyűlésnek, hogy a szoborleleplezésre Rimler Károly polgármestert küldje ki s akik az ünnepély-n részt akarnak venni a törvényhatóság tagjai közül a saját költségükön, jelentkezzenek a polgármesternél.

* **Idegen jómadarak.** A rendőrség Hegedűs Pál és társai ügyében a nyomozást befejezte s a három pórujlárt jómadarat a kir. ügyészséghez átkísértette. Ugylátszik, hogy a neves idegenek Nagyváradon nem valami jó vásárt csinálhattak, amennyiben panaszosként egyedül a Véber testvérek cég jelentkezett. Különböző rendőrségektől megérkezett távirati értesítésekkel megállapítható, hogy ugy Hegedűs Pál, mint a két hölgy társa sokszor és sokat szerepeltek a rendőrségek és a büntető bíróságok előtt. Ugyanis Kovács Pálné szül. Vassiczay Róza lopásért 1-szer 8 havi, 2 ízben pedig 6—6 havi börtönbüntetést szenvedett. Virág Mária az ex kasszatündér sikkasztásért 2 napi fogház, lopásért 8 napi fogház, orgazdaságért egyszer 3 havi fogház, másodszer pedig 6 havi börtön büntetést töltött ki. E mellett még Budapestről 10 évre ki is tiltotta a rendőrség. A nevezetes társaság vezére Hegedűs Pál pedig lopásért 8 napi fogház, 6 havi fogház, fogházból való szökésért 1 és fél évi börtön és ismét lopásért 2 évi börtön s ugyancsak lopásért 2 és fél évi fegyházat ült s ő is Budapestről 10 évre ki van tiltva. Felsoroltakból látszik, hogy a nagyváradai rendőrség igen jó fogást csinált akkor, amikor a kedves vendégek nagyváradai szereplését elfogatásukkal megakadályozta.

* **Athelyezés.** Pósfay Sándor gazdasági szaktanárt a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur a szolgálat érdekében Nagyváradról Znióváraljára, az ottani áll. tan. öképezdéhez helyezte át, megbizva őt egyben Turóc vármegye területére a gazdasági szaktanári teendőik ellátásával. Helyébe Merza Jenő a szilágysomlyói földmivesskola s. tanárja helyettesített Nagyváradra; elődjének itt végzett teendői és hatáskörével bízva meg. Állását utóbbi a napokban foglalja el, míg Pósfay hivatalának átadása után a jövő hó első felében utazik Znióváraljára, hol további teendőit s új hivatalának vezetését már e hó folyamán átveszi ottani elődjétől.

* **A jegyzők főláru vasuti jegye.** Hosszu harc után végre odajutottak a jegyzők, hogy ők is főláru vasuti jeggyel utazhatnak, mint törvényhatósági vagy állami tisztviselő társaik. Három, négy országos mozgalmat kellett végigvezetni, míg a mai eredményt elérték és a mostani vívmány is csak épen hogy vívmány, de még mindég nem olyan, mint aminőket vártak. A főláru vasuti jegyváltásra jogosító igazolvány tárgyában a március 4-én tartott minisztertanács döntött és az eredmény hivatalosan csak ma jutott nyilvánosságra. A belügyminiszter ugyanis a minisztertanács értekezletét körrendeletileg tudatta minden vármegye alispánjával. E rendeletben arról értesíti a miniszter az alispánokat, hogy a jegyzők főláru jegyvál-

tására vonatkozó kérvényüket kedvezően intézték el. A jegy váltására a minisztertanács értelmében minden rendezett tanácsu város tisztviselője fel van jogosítva. Tisztviselői elnevezés alatt a miniszter kizárólag az eskü alatt szolgáló és tisztviselői illetményekkel bíró hivatalnokokat ért a miniszter. A Jegyzők, körjegyzők, valamint a melléjük beosztott, illetve megválasztott okleveles segédjegyzők, akik kizárólag közigazgatási ügyekkel foglalkoznak, szintén jogosítottak a főláru utazásra. Nem jogosultak azonban az igazolványra a fenti tisztviselők családtagjai, valamint a nyugdíjba vonult tisztviselők. A miniszteri intézkedésnek emez utóbbi része új, amennyiben ez ideig minden főláru jeggyel rendelkező tisztviselőnek a családtagja is főláron utazhatott.

* **Körözspartfal építése.** A városháza mellett létesítendő Körözspartfal munkálataira beadott pályázatok felett csütörtökön határoz Nagyvárad város törvényhatósága. A városi tanács a munkálatok kiadását az Incze Lajos és társa cégnek javasolja, most ennek ajánlata a legelőnyösebb Nagyvárad városára.

* **Elmaradnak az ellenőrzési szemlék.** Közöszemlék, hogy a közöshadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszter urral egyetértőleg hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi pedig jelen rendeletem alapján a folyó évben nem tartatnak meg. A tartalékos tisztek és a legénység állományából kivett s tisztjelölteknek illetve tisztviselő jelölteknek tekintendő tartalékos (póttartalékos) zászlósok, hadapródok és hasonló állásnak bemutatásai az eddigi módon a folyó évben is megtartatnak. A népfőlkései időszaki jelentkezési kötelezettség tekintetében külön fognak intézkedni. Nagyvárad, 1909. évi szeptember hó 4-én. Darvassy Lajos, katonai tanácsnok.

* **A kamara értesítése.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a cs. és kir. 7. hadtest hadbiztonsága, kereskedelmi szokvány szerint, a nagyváradai katonai élelmezési raktár részére, termelőktől 1909—10. évben beszerzendő 5950 métermázsza rozs és 11.000 métermázsza zab szállításának biztosítására pályázatot hirdet. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a kamarai irodában a hivatalos órákban megtekinthetők. Nagyvárad, 1909 szeptember 4. A nagyváradai kereskedelmi- és iparkamara.

* **Titokzatos öngyilkosság.** Egy aradi szállodában tegnap reggelre öngyilkosságot követett el egy urinő, aki a vendégkönyvbe Nagy Kálmánnak írta be magát. A fővárosi rendőrség nyomozása alapján megállapította, hogy az öngyilkos nő nem Nagy Kálmáné, hanem Imre Sándorné, aki egy szanatóriumban volt, és hiszteriában szenvedett. Imre Iánosné szerelmes volt Nagy Kálmánba, aki nagyon hasonlított első ideáljához és mert Nagy Kálmán nem akarta szerelmét viszonzni, azért lett öngyilkos.

Találtak: egy fekete színű felöltőt. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, I. em. 7 sz. szobában.

Iskolai cipők óriási választékban igen olcsón csak
ARANYIALBERT
 Telefon 512. Fő-utcai cipőáruházában szerezhethők be. Telefon 512.

* **Megtámadta a gazdáját.** Reich József szalárdi állatorvos kocsisa Nyegrucz Tódor tegnap orvul megtámadta a gazdáját s súlyosan megsebesítette. Mint tudósítónk jelenti, Reich állatorvos valami hanyagságért megszidta kocsisát, ki bosszúból hátulról rátámadott s karján megsebesítette. Az állatorvos azonnal elbocsájtotta a kocsisat s feljelentést tett ellene a járásbírósnál.

* **Vesztett eb garázdálkodása.** Érkeserű községből jelenti tudósítónk, hogy ott egy vesztett eb 6 embert mart meg, kiket azonnal felszállították a Pasteur-intézetbe.

* **Garázda vendég.** Szelecsán György a Bors-fele Körözs-utcai vendéglőben mulatozás közben olyan jó kedvre tett szert, hogy a vendéglőben nemcsak a berendezésben tett kárt, hanem még a kiszolgáló pincérnő kezét is elvágta egy boros üveggel. A megtartandó hatósági orvosi vizsgálat fogja megállapítani, hogy a pincérleány sérülése milyen természetű, addig is azonban a garázda vendég lezárattott és most a rendőrség cellájában alussza ki mámorát. — Adler Benjamin nagypiac-téri sátrából ismeretlen tettes egy csikos nadrágot ellopott. A nadrágot gazdája megismerte a nagypiac-téren egy kőművesegédén, aki azonban állítása szerint a nadrágot vásárolta. A rendőrség a titokzatos közvetítőt keresi.

* **Vakmerő betörők.** Vakmerő betörés történt Moskovits Adolf és fiai »Adria« malmanak kispiactéri lisztraktárában. A jelzett raktár és üzlethelyiség a kispiactéri Kovács-házban van s egyik hátsó ajtója a kapualjról nyílik. A vakmerő tettesek ezen betelé nyílt ajtót feszítették be egy gázcsővel s az ajtót eltorlaszoló lisztes zsákokat, amelyek ott garmadába voltak rakva, az ajtó befeszítése után támadt nyíláson a gázcső segítségével egyenkint le és eldobálták. Ilyen módon bejutva az üzlethelyiségbe s a pénzes fiókot feltörték s abból körülbelül 700 koronát kivéve eltávoztak. A Kovács-háznál a kereskedők éjjel őrt alkalmaznak s dacára ezen felügyeletnek a vakmerő betörők sikerrel dolgoz ak. A rendőrség a nyomozást a legszeles-bb körben folytatja s nagy a valószínűség, hogy a tetteseket hamarosan kézrekeríti.

* **Ismeretlen tolvaj.** Nánási Lajos számos panaszt tett, hogy az éj folyamán ismeretlen tettes az udvarra nyílt ablakon behatolva 40 korona készpénzt és felesége ruhaneműinek egy részét ellopta. A rendőrség a bűnvádi eljárást folyamatba tette.

* **Elfogott tolvajok.** Vasárnapi számunkban Sanyó Mihály és két társa szombatra virradó éjjelen két izben is szerepeltek. A notárius alakok ugyanis az áruaktár udvaráról két zsák búzát, egy szegény kenyérkihordó, Beleznay András zsebéből pedig 90 koronát klopoltak. A szombaton elfogott Sanyó Mihálynak egyik kedves cimborája Czölder József már kézrekerült. A harmadik jómadár is hamarosan kézre fog kerülni.

x **ISKOLAI BEIRATÁSOK** megkezdődtek, mely alkalomból ajánljuk gyermek cipők, kalapok és fehérneműek beszerzésére REICHARD áruháza céget Fő-utcán.

* **Verekedés.** Atyim Lőrinc nagyürögdi és Szakács Katicza hely és foglalkozás nélküli ismert alak a nagypiactéren beszélgetésbe elegyedtek, aminek az lett a következménye, hogy alaposan eldönggették egymást, úgy hogy Nagypiactéri rendőrszemaek kellett közbelépni, aki mindkettőt előállította a kapitányi hivatalhoz. A

két verekedőt a rendőrség lezáratta s ellenük a kihágási eljárást folyamatba tette.

x **Telefon 897.** Az őszi idény közeledtével van szerencsénk a n. é. vevőközönség b. figyelmét felhívni ujonnan berendezett és megnagyobbított üzletünkre, melyben berlini és párisi divat tudósítások alapján úgy a női felöltőknél, mint a szövet és fehérnemű osztálynál a legszebb és legfinomabb áruk vannak raktárom. Mérték után megrendeléseket jutányosan eszközölünk. Tisztelettel Klein Géza és Ödön Nagyvárad Rákóczi-ut 2.

TANÜGY.

Az iparoktatási bizottság ülése.

A nagyváradai iparoktatási bizottság tegnap délután tartott ülése ünnepi színezetű volt. Egy negyed század óta működik az iskola s Lukács Ödön elnök megnyitó beszédében rámutatott erre a jelentőségteljes alkalomra. Méltatta az iskola működését, amelyre a legnagyobb dicsőretet az adja meg, hogy az ország legkiválóbb ipariskolájának van elismerve. A bizottság megfelelő módon meg akarja örökíteni ezt az évfordulót s ez okból megbizta az elnököt, hogy ez irányban tegyen javaslatot. Egyben elismerést szavaztak Szűcs Izsó igazgatónak, a jubilárius értesítő pompás összeállításáért. Az értesítőre még visszatérünk.

Kovács János és Bitzó János ipariskolai tanítóknak, az elért kiváló eredményért 100—100 korona jutalmat szavazott meg a bizottság.

Tudomásul vették az igazgató bejelentését, hogy a bizottság utasításához képest több vidéki városban megtekintette az ipariskolák épületét.

Ezután az ipariskolához a következő tanerőket választották meg Szűcs Izsó igazgatón kívül:

Benedek Miksa, Biró Márk, Bitzó János, Budaházy Kálmán, Buday Alajos, Báthy Zoltán, Csigás Mihály, Dornyey Imre, Domokos Andor, Eisele Sándor, Eber Sándor, Fehér Jenő, Felicides Lajos, H. Fekete Péter, Fekete Mátyás, Fudally Bálint, Gerencser József, Gulácsy Endre, Horváth István, Hegedüs Árpád, Hódi János, Jerzsák Árpád, Kovács Lajos, Kappel György, Katona József, Kiss József, Kotzmann János, Kovács János, Kovács László, Korcsmáros L. Kristóff Gyula, Kiss Endre, Lánczy József, Lobermayer Gyula, Mártonffy Zoltán, Matkó Benjámin, Mikusay József, Molnár József, Mónus Sándor, Molnár Béla, Mikes Ödön, Nagy Lajos, Nosz Gusztáv, Ó Dezső, Pataky Dávid, Petrács János, Rátkay József, Sebestyén Dezső, Soós László, Szabó Sándor, Szabados Pál, dr Tóth Mihály, Tóth Béla, Vargha Miklós, Zachariás Jenő. Ösztöndíjas tanerők: Zöldi János, Bankós Lajos, Guttmann Zsigmond, Nagy Dezső.

A női kereskedelmi tanfolyamhoz pedig a következő tanerőket választották: Domokos Andor Kertész Miksa, Kotzmann János, öz. R. chtné B. Zsófia, Susztek Zsigmond, Szűcs Izsó, Szűcs Izsóné, Várady Mór és Horváth-Henrik.

△ **Alakulási ülés az ipariskolában.** Az ipariskola tantestületének f. hó 6 án megválasztott tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó

hó 8-án szerdán d. u. 3 órakor az ipariskola értekezleti termében tartandó alakuló gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1909. szeptember 7. Igazgató.

IRODALOM.

☒ **Élet.** A kitünően szerkesztett folyóirat 36. füzete a következő kiválóan érdekes tartalommal jelent meg: Vampa: Orvosi profilok. Köves István: Csapáson Gudáky Bertalan: A legyező. Zsoldos László: Gyógyóka. Deport Leona: A pásztorfiu. A. N. Óvár. Hangh Béla: A kukoricás előtt. Zsoldos Benő: Beethoven és Goethe. Uj lengyel költők. Lukaszkievitcz Czeslav: A lengyel nemzet ma. Winski S.: Az utolsó lehetőség. A lemergi liturgikus kiállítás. A lemerbi magyar lengyel egyesület. Kultura. Az élet.

TÁVIRATOK.

Véres kardpárbaj Zágrábban.

Zágráb, szeptember 3. Véres kardaffér színhelye volt tegnap a város legforgalmasabb kávéháza a Korzó-kávéház. A kávéházban ült Draganic ulanus hadnagy polgári ruhában négy tisztársával. Rövid idő múlva több egyetemi hallgató érkezett, akik a szomszéd asztalnál foglaltak helyet. Maikas bölcsészeti hallgató kötekedni kezdett a tisztekkel. Többször átszólt a tisztek asztalához, amit Draganic visszautasított. Maikas folytatta kötekedését, mire Draganic felállott és Maikas nevét kérdezte. Maikas a tiszt kérését megtagadta, mire a tiszt eltávozott s néhány perc múlva egyenruhában tért tért vissza és szó nélkül Maikas asztalához menve kardot rántott s a kötekedő fülét és jobb kezének nagy uját levágta. A sebesültet a kórházba szállították. Tegnap délután Reberczky, Maikas barátja a Korzó-kávéházba ment, ahol Draganicot talalta négy tiszt társaságában. Reberczky szó nélkül Draganichoz ment és arcul ütötte. Draganic kardot rántott és azzal Reberczky nyakán súlyos sebet ejtett. Reberczky erre megfogta a tiszt kardját és azt kicsavarva a kezéből, vissza akart vágni. Draganic társai látva bajtársuk helyzetét, kardot húztak és Reberczkyre rontottak. Reberczky egy széket fogott fel s azzal védekezett, míg a karddal folyton verte a tiszteket. A tisztek végre is kifutottak a kávéházból, míg Reberczky véres nyakkal és az elvett karddal a kórházba ment, ahol bekötötték a sebet.

Az északi sark fölfedezése.

Kopenhága, szeptember 5. Tegnap este a község házán fényes disztrakoma volt dr Cook sarkutazó tiszteletére, melyen a kereskedelemügyi miniszter, a ha-

Iskolai idény

Telefon 130.

Telefon 130.

beáltával felhívom szives figyelmét a m. t. vevőközönségnek, harisnya, esőernyő női és gyermek kalap különlegességi üzletemre, hol nagy választék áll a vevőközönség rendelkezésére szolid, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Ujhelyi Róza

női kalap harisnya és ernyőkönlegességi üzlete Nagyvárad, Rákóczi-ut. ::

tóságok fejei, az amerikai konzul, a földrajzi társaság, a tudomány és a bel és külföldi sajtó képviselői, összesen mintegy 450 egyén vett részt. A kereskedelmi miniszter melegen üdvözölte Cookot és beszédét nagy tetszéssel fogadták. Cook megköszönte a meleg üdvözlést, kifejtette, hogy a sarki utazásban legfontosabb támasza az eszkimók s a kutyák voltak. A dán kormány gondoskodott az eszkimókról, mikor északon misszióállomásokot létesített. Csak a céljának megtevelő eszkimók és kutyák felhasználásával és a helyes élelmezés megválasztásával tudta elérni a sarkot. Különös hálával tartozik ezért a dán államnak. A vacsora folyamán a svéd királytól üdvözlő távirat érkezett, melyet a kereskedelmi miniszter olvasott fel. A lakoma végén a dán diákok hódoltak dr Cooknak.

Kopenhága, szeptember 3. Cook és Egon amerikai követ tegnap Charlottenlundba voltak hivatalosak a királyi asztalhoz. Kivülök a királyi pár, továbbá a királyi család, valamennyi tagja is jelen volt. Kedden Cook a geográfiai társaságban előadást tart északi sarkutazásáról. A tegnapi udvari ebéden Cook, akit Charlottenlundba való megérkezésekor óriás embertömeg üdvözölt, Ingeburg hercegnőt vezette az asztalhoz és a királyné jobboldalán foglal helyet, aki vele hosszabb ideig beszélgetett. Az udvari ebéd után a királyi család ifjabb tagjai több kérdést intéztek Cookhoz expedícióját illetően. A többi meghívott vendég a kávé után elhagyta a kastélyt, ellenben Cookot az a rendkívüli kitüntetés érte, hogy a királyi családdal együtt teázott.

Berlin, szeptember 6. A Cook tiszteletére adott diszbankettől még a következőket jelentik Kopenhágából: A város képviselőjeként a banketten Kopenhága szociáldemokrata képviselője, dr Jansen szerspelt, aki a banketten igen szellemes beszédet tartott. A polgármester dán nyelven beszélt, mert angolul nem tud. Jansen ezelőtt festősegéd volt és a központositott szakszervezetek vezetője, Kopenhágában nagyon népszerű és az udvarnál is szívesen látják.

Taft távirata.

Bevalg, szeptember 6. Taft elnök dr Cookhoz, ki táviratban értesítette az északi-sark eléréséről, a következő táviratot intézte:

— Az északi-sark elérésére vonatkozó közlése alkalmából szívélyos szerencsekívánataimat fejezem ki önnek. Minden amerikai büszke rá, hogy e nagy művet, melyre az egész világ oly sokáig hiába törekedett, egyik honfitársunk intelligens energiája és csodálatraméltó kitarása vitte véghez.

Cook megfigyelései.

Páris, szeptember 6. A *Matin* Cooknak a következő jelentését közli Kopenhágából: Azok a megfigyelések, melyekből következtettem, hogy elértem az északi sarkot megszakítás nélkül két héti tartottak. Megfigyeléseimet

modern, teljesen kifogástalan műszerekkel végeztem.

A svédországi sztrájk vége.

Stockholm, szept. 6. A svéd nyomdászszövetség ma kihirdette, hogy legkésőbb hétfőn megkezdik a munkát. — Cederborg, a kormány bizalmi férfia a belügyminiszterhez intézett feliratban a kormánynak azt az előterjesztést tette, hogy tekintettel arra, hogy szeptembertől kezdve a munkástözsde sztrájkja főleg a svéd munkaadó szövetség tagjaira van korlátozva és ez által a kormány beavatkozásának akadálya megszűnt, tegyen lépéseket a sztrájk fennmaradó részének megszüntetésére. A svéd munkaadóegylet azt mondja, hogy a szövetség 160.000 munkása közül 100.000-en sztrájkolnak.

Az angol király hazautazása.

London, szeptember 6. Edvárd király Marienbadból való visszatérése alkalmából a *Times* azt írja: A király marienbadi tartózkodása bizonyára hozzájárul az osztrák-magyar és a brit álláspont közt való közeledéshez, csökkentette az esetleges későbbi félreértések veszedelmét és helyreállította a két hatalom egymáshoz való viszonyának régi szivélyességét. Talán kissé több világosság, őszinteség és elnézés lenne kívánatos mindenekelőtt. Az idő és a jövő események őszinte mérlegelése meg fogják tenni a többi.

SPORT.

© **Nevezések a lóversenyre.** A nagyváradi lóversenyre megtörténtek a nevezések. E szerint szombaton, szeptember 18 án: Eladó handicap versenyre 12 nevező van; a Zerge akadályversenyre 10; az Ürögdi akadályversenyre 23; a Hölgyek díja akadályversenyre 10; a Szálkai gátversenyre 5; az Eladó gátversenyre 15; és a Bónékuti-díjra 10. — A második napi vasárnapi versenyre, az Eladó versenyre 10; a Hadseregi akadályversenyre 13; a Nagy akadályversenyre 23; az iklódi gátversenyre 10; a Szentmártoni gátversenyre 20 és a Nagyváradi díjra 6.

KÖZGAZDASÁG.

Az élesdi állatkiállítás.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával f. évi szept. hó 5 én tartotta meg az idén Élesden a harmadik szarvasmarha kiállítását. Élesden ez volt az első állatkiállítás s bár meglátszott a kezdetlegesség és a gazdaközönség tájékozatlansága ezen fontos intézménnyel szemben, még is elég jól sikerültnek mondható, mert be lett mutatva a kisgazda közönség részéről mintegy 80 drb. szarvasmarha, melyek között igen szép példányok voltak találhatóak. A kiállított állomány majdnem egészen a pinzgauai tenyészet-hez tartozott. A kiállítást az elnökség felkérésével *Juricskay* Dezső örvéni nagybirtokos

nyitotta meg, fejtegetvén megnyitójában a kiállítás jelentőségét és annak fontosságát különösen a kisgazdaközönségre nézve.

Ezután a bíráló bizottságnak működése vette kezdetét, mely bizottság a gazd. egylet felkérése folytán a következőképen alakult meg. Elnök: *Juricskay* Dezső, tagok: *Juricskay* Zoltán, *Kálmán* János, *Molnár* Imre, gazd. felügyelő, *Zathureczky* István és jegyző: *Weingärtner* Andor egyl. titkár. A bíráló bizottság a kiállított állatokat tüzetesen megsejmelte és a díjakat a következőknek ítélte oda:

I. Tehenek csoportjában:

I. díj 90 K, nyerte *Pusztai* András élesdi lakos *Kesely* nevű 5 éves tehenével. II. díj 70 K, nyerte *Kósa* Sándor élesdi lakos *Cifra* nevű 5 éves tehenével. III. díj 40 K, nyerte *ij. Pusztai* István élesdi lakos *Juicsa* nevű 6 éves tehenével. IV. díj 30 K, nyerte *Iosvay* Sándor élesdi lakos *Zsófi* nevű 5 éves tehenével. V. díj 20 K, nyerte *Nagy Elek* pta ujlaki lakos *Boglár* nevű 2 és fél éves tehenével. VI. díj 20 K, nyerte *Nagy István* révi lakos *Ilka* nevű 4 éves tehenével. VII. díj 10 K, nyerte *Pusztai* András élesdi lakos *Hajnal* nevű 3 éves tehenével.

II. Üszők csoportjában:

I. díj 90 L, nyerte *Iosvay* Sándor élesdi lakos 1 éves üszőjével. II. díj 80 K, nyerte *F. Balogh* Sándor élesdi lakos 1 éves üszőjével. III. díj 60 K, nyerte *id. Pusztai* József élesdi lakos 1 éves üszőjével. IV. díj 50 K, nyerte *Létay* József élesdi lakos 1 éves üszőjével. V. díj 40 K, nyerte *Dávid* Sándor élesdi lakos 1 éves üszőjével. VI. díj 30 K, nyerte *Kálmán* Sámuel örvéni lakos 1 éves üszőjével. VII. díj 20 K, nyerte *Nagy Imre* élesdi lakos 1 éves üszőjével. VIII. díj 10 K, nyerte *Egri* József élesdi lakos 1 éves üszőjével.

Oklevéllel lettek kiüntetve:

Schwartz Jakab kesztegi birtokos csoportos kiállítása, *Roth* Frigyes uradalmi számtartó bemutatott tehene és üszőjéért, *Juhász* István üszőjéért.

A bíráló eredményét *Juricskay* Dezső kiállítási elnök hirdette ki s amidőn még köszönetet mondott *Bérczy* Imre főszolgabírónak a kiállítás sikere érdekében kifejtett tevékenységéért, a kiállítást berekesztette.

Bérczy Imre a járása gazdaközönsége nevében köszönetét nyilvánítja a gazd. egyesületnek a kiállítás rendezéséért, valamint az egyesület kiküldöttjeinek szives fáradozásáikért, mely után a díjak kiosztattak.

REGÉNYCSARNOK.

HUSSON ORVOS.

REGÉNY

Irta: Charles Masset.

Fordította: Sz. I.

(Folytatás.)

28

— Gyalog nyolc mérföldet! kiáltá *Fierbois* kisasszony; a gaz kópé! jó lábaid lehetnek! És talán még nem is ebédeitél? Bizonyos vagyok benne, hogy majd meghal az éhségtől, míg te itt kérdéseiddel faggatod... Ilyenek az emberek! Adass neki előbb vacsorát; ráérsz majd azután kikérdezni.

— *Ambroisine*! kiáltá a marquis stentori hangon, terítéket, sódort, csirkesültet! Hozz

Zárdába menő leánykák részére **iskolakötények**, **harisnyák**, **keztyük**, **reggeli és sárcipők**, **esőernyők**, **fiókos tükrök**, **evőeszközök**, **mosdótálak**, **haj-, ruha- és fogkefék**, **ugyszintén fésük**, **szappanok** és **iskolatáskák**, **könyvszijak**, **toktartók** legjutányosabban **szerezhetők be**

Friss és Társánál

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

neki minden, a mit csak találsz az éléskamrában... Rajta, szaporán! Rosiérés ur szörnyen restellte, hogy a jeles gondolat nem az ő agyában fogamzott meg; e hibát jóváteendő, maga ment ki a konyhába, honnét megrakodva tért vissza. Pástétomot, kenyeret és egy palack vörös bort hozott. Midőn tel volt terítve, a marquis egy szelet pástétomot tett keresztfele tányéjára, míg Bastienne kisasszony bort töltött.

— Most láss hozzá fiam, mondá a marquis majd én szolgállok.

Már ideje is volt, mert Lőrincz, ki egész nap csak egy darab kenyérből élt, melyet a süődéből hozott magával — már csaknem áju domni. kezdett karszékében. Tizenhét éves korának étvágya gyorsan elbánt a pástétomszelettel. Jobbról és balról Rosiérés ur és Bastienne kisasszony mosolyogva nézték, mint tűnek el a falatok pillanatról-pillanatra. Mindkettő megijedni látszott, midőn a gyerkőcöt ápolta és szolgálta.

— E szerint, folytatá a marquis bort töltve Lőrincz poharába, te szó nélkül hagytad el Juvigny? ... A pék furcsa pófát vághatott, midőn észrevette, hogy madara elrepült... Miért kint az annyira ez az ájtatosképű pék?

— Mert kintek a kollegiumból.

— Mi az ördög! Kicsaptak! Bizonyosan holmi nevezetes csinyt követtél el; kipisszegtél egy tanárt, vagy elpáholtál egy suhancot; nem így történt kis kópé?

— Nem, válaszolá Lőrinc elveresedve, nem ez volt az oka...

— Az ördögkel mondá Rosiérés ur összevont szemöldökkel, mi volt hát? ... Valld be himezés-hámózás nélkül. Ha már eljöttél hozzám, csak tudnom kell, hogy mit tartsak magaviseleted és emberséged felől.

— Oh kiáltá Lőrinc sértett büszkeséggel semmi becsületet sem követtem el... De nehéz megmondani...

— És még jobban elveresedett.

— Rajta, rajta, folytatá a marquis, félre az álszeméremmel!

— Nesze itt van egy csirkeszárny, majd az erőt ad.

— Megállj kiáltá Bastienne kisasszony. Ime most meg agyon tömőd, miután koplalni hagytad... Lássuk, fiacskám, tujd ki magad. Hát valami nagy titok a te eseted?

— Nem titok, — válaszolá Lőrinc, kibén a bordeuxi is kissé működni kezdett... — Főlemelte fejét és méltóságjeljes arckifejezéssel szörnyü komoly hangon így szólt: — Nem szeretnék indiscretiómmal egy harmadik személyt compromittálni, ki tudtán kívül bele van keverve a történetbe... egy fiatal leány, ki... — Hal Ha! szakítá félbe Bastienne kisasszony ujjával fenyegetőzve, nézz a szemem köze... fogadni mernék, hogy szerelemről van szó historiádban!

— Igen, ugy van suttogás Lőrinc pipacsveresen, — és lesütött szemmel, egy lélekzet alatt elbeszélte a Pappillon-pensionnatus nővendékéhez intézet levél történetét.

(Folyt köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Budapesti füzdetudósítások.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, szeptember 2.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909.	50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	—	13.97
Buza ápr.	—	11.80
Rozs okt.	—	10.29
Zab májusra	—	—
Zab októberre	—	7.78
Tengeri máj. 1909.	—	7.86
Tengeri jul.	—	8.05
Tengeri májusra 1910.	—	7.24

Tisztelettel tudatjuk, hogy az élesdi erdőségeinkben

termelt tűzifa
szállítását és eladását

■ ■ megkeztük ■ ■

s ajánljuk vagononként

■ és méterenként ■

I-ső osztályu

:: bükkhasáb tűzifánkat ::

házhoz is szállítva

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény!

Rendeléseket kérjük Központi irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.) és **Fried és Társához** Teleky-u. 16. **Telefon 914.**

— **Telefon 814.** —

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerű
Fatelítő r.-t Nagyváradon.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutanyos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Állami felügye-
let alatt álló

nagyváradai középiskolai internátus

gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére,
Egyenkinti tanítás nevelőtanárok vezetése és ellenőrzése mellett.
Szigorú korreptálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 700 kor.

Az intézet a város **legegészségesebb** helyén fekszik, közel a **taninté-
zetekhez**. Bő tájékoztatót kívánatra küld az intézet **tulajdonosa** és
igazgatója, kivel értekezhetni lehet naponként **9—12-ig**,

Nagyvárad, június hó 22.
Tisza Kálmán-tér 9.

D É N E S P Á L,
intézettulajdonos és igazgató.

Amerikai higienikus ágytolltisztító intézet

Dr. Silvermán és Társa
Nagyvárad, Alapi-utca 2.

Elismerőleg nyilatkoztak alant neve-
zett szakorvosok u. m.: dr. Baróthy
Ákos városi tisztí orvos, dr. Fráter
Imre biharmegyei közkórházi igazgató-
főorvos, dr. Fischer Imre izr. kórház
főorvosa, dr. Mayer László városi tisztí
orvos, stb. Képes 10 órai működése
aiatt 250 kgr. tisztított és sterilizált
ágytollat szállítani. Az árak igen mér-
sékelték, amennyiben 34 fl. kilogrammja,

EUROPÁ

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely.
Nagyvárad legszebb — vadregényes
kertje a hegy tővében. Minden este
elsőrangú mozgóténykép előadás. *Ki-
zárólag saját szüretelésű borok.* Fris-
sen csapolt kőbányai sör. Esténként
cigány zene. Kifogástalan magyar
:: konyha. Polgári árak. ::

Kecskeméthy István

etterme, sörcsarnoka, kavéháza, legszebb
kerthelyisége NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű
:: tisztán kezelt hegyi borok ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák
étlap szerint, vagy megállapított árak mel-
:: lett elfogadtatnak. ::

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak
:: mellett ::

*Egyben van szerencsém a vidéki
utazó közönség szives figyelmét
felhívni, hogy vendég szobáimat
ujjonnan berendeztem és tisztán-
tartására különös gondot fordít-
tok. Ugyisint a szállóhely olcsó
ár mellett szives rendelkezésre áll.*

*Hol szórakozunk esténként? csak is a
NEMZETI SZALLODA hívös és kel-
lemes kerthelyiségében, hol minden este
mozgófénykép előadások tartatnak ci-
gány zene mellett. Minden második
nap teljesen új műsor.*

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlelje.

ŐSZI ujdonságok

Leitner Márton

országos hírű

női divatházában

Nagyvárad, Zöldfa-utca 5.

(Saját ház)

Egyedül álló nagy választék
az egyszerű kiviteltől a legfi-
nomabb izlésig.

Női gyapjukelmék.

Angol divat ujdonságok

Blouz és pongyola kelmék.

Kosztüm-szövetek,

Egyszínű fényposztók.

Ferdén csikozott kelmék,

melyek az idei őszi divatot képviselik.

Mosó parkettek

áriási választékban.

Különleges ujdonságok sely-
mek és diszekben. Vászón- és
asztalneműek.

Menyasszonyi kelengye 200
koronától 10000 koronáig.

Rendkívüli választék

nagy- és futószőnyegekben,
ágytakarók és függönyökben.
Állandó maradék vásár félárban

Olcsó szigorú szabott árak.

Helyi és vidéki telefon:

413.

Gyászoló közönség figyelmébe!

Mindennemű bel- és külföldi
márvány, granit és syenit

sirköveket

a legjutányosabban

Edelstein Sámuel

sirkőraktárában

Rákóczi-ut (Fő-utca) 11. szám.

Moskovits-palotában szerezhető be.

S Z O L I D

B U T O R O K B A N

alkalmi bevaráslás eszközölhető, különösen menyasszonyi berendezésekben a Fekete Sas-palotában (a Szent László-téri oldalon) hol a legmodernebb háló-, ebédlő- uri-szobák, szalon-berendezések, vas- és rézbutorok ::

→ mélyen leszállított árak mellett adatnak el. →

ALAPITTATOTT 1895-BEN.

DEO ADUIVANTE!

ALAPITTATOTT 1895 BEN.

Imrek Károly épület- és műbutor asztalos
Nagyvárad, Szaniszló-u. 46.

Lakás és műhely Szaniszló-
utca 46 szám. — Jó fiúk
tanulónak felvételnek.

Helyi és vidéki meghívásra
azonnal megjelenek.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt megrendelőmet valamint Nagyvárad és Biharvármegye igen tisztelt közönségét, hogy a szakmamba vágó mindennemű

épület- és műbutor munkákat

készítés végett elvállalok, azokat a legnagyobb gonddal és izléssel a mai kor igényeinek megfelelőleg tetszésre készítek bármely színben és mintára előnyös áráért. Nemkülönb. mindenféle butorokat átalakítok, javítok, fényezést és mattolást szakszerűen eszközölök. Továbbá zárdák, intézetek, iskolák, egyesületek, gazdaságok helyiségeinek felszerelés-eit, azoknak gondosan való jókarban tartását illetve javítását jutányos árért vállalom fel. Magamat, valamint cégemet a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, minél gyakoribb megbízásaiért esedezve vagyok kiváló tisztelettel **IMREK KÁROLY**.

Iskolai idény beálltával

fedezzük szükségletünket kész fiu- és gyermekruhákban csakis

KÁLMÁN FERENCZ

férfiszabó kész ruhaáruházában

Nagyvárad, Rákóczi-ut. (Az Orsolya-zárdával szemben.)

Legjobb helyen készült munka.

Utólérhetetlen olcsó szabott árak

Zárdai növendékeknek

előírás szerinti kész ruhákból, felöltőkből, harisnyákból, keztjükből, téli alsóruhákból és fehérneműkből

10 százalék engedményt nyújt a most megnyitott

BALOG és BERKES

női és gyermekfelöltők áruháza Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. (A Zöldfával szemben)

Kérjen választékot!

Telefon 921.